

Bensodiasepiinid uriinis (U-Bzd)

Kliinilise keemia osakond, tel. 731 8316

Bensodiasepiinid on struktuurilt sarnaste ravimite rühm, mida kasutatakse trankvilisaatoritena, anksiolüütikumidena, unerohtudena, epilepsiavastaste ravimitena ja tsentraalsete lihasrelaksantidena. Nende tarvitamisel esineb suhteliselt sageli tahtmatut või tahtlikku üleannustamist.

Bensodiasepiinide kasutamisega võib kaasneda psüühiline ja füüsiline sõltuvus. Sõltuvuse teke on seda tõenäolisem, mida suurem on annus ja mida kestvam on ravi. Sõltuvuse riski suurendab samaaegne sõltuvus alkoholist või narkootilistest ainetest. Füüsilise sõltuvuse korral kaasnevad ravi lõpetamisega ärajätunähud. Ajutised võõrutusnähud võivad tekkida ka lühiajalise ravi järsul katkestamisel (tagasilöögi-fenomen), mille tulemusena võivad tugevneda bensodiasepiinravi näidustuseks olnud sümptomid.

Bensodiasepiinide üledoseeringule on iseloomulikud somnolentsus, segasus, ataksia, düsartria ja lihasnõrkus, väga suurte dooside puhul vererõhu langus, hingamise pärssimine ja kooma. Alkohol tugevdab bensodiasepiinide toimet.

Erinevad bensodiasepiinid püsivad uriinis määratavas kontsentratsioonis väga erineva ajaperioodi vältel.

Uuritav materjal, selle võtmine, saatmine ja säilitamine

Proovinõu	Proovitops, 50mL
Säilivus	Uriin +4 °C kaks päeva, -20 °C pikemat aega

Analüüsi tegemise aeg: ööpäevaringselt

Analüüsimeetod: immuunkromatograafiline meetod (sõeltest)

Referentsväärtus

Normaalleid on negatiivne.

Erinevate bensodiasepiinide puhul on testi tundlikkus erinev. Test muutub positiivseks järgnevatel ravimite kontsentratsioonidel uriinis:

Alprasolaam	196 ng/mL	Estasolaam	2500 ng/mL
α-hüdroksüalprasolaam	1262 ng/mL	Flunitrasepaam	390 ng/mL
Bromasepaam	1562 ng/mL	Lorasepaam	1562 ng/mL
Kloordiasepoksiid	1562 ng/mL	Midasolaam	12500 ng/mL
Klobasaam	98 ng/mL	Nitrasepaam	98 ng/mL
Klonasepaam	781 ng/mL	Norkloordiasepoksiid	195 ng/mL
Klorasepaat	195 ng/mL	Nordiasepaam	390 ng/mL
Delorasepaam	1562 ng/mL	Oksasepaam	300 ng/mL
Desalküülflurasepaam	390 ng/mL	Temasepaam	98 ng/mL
Diasepaam	195 ng/mL	Triasolaam	2500 ng/mL

Näidustus ja kliiniline tähendus

Kahtlus bensodiasepiinide (kuri)tarvitamisele.

Sõeltesti tulemuse tõlgendamisel tuleb kindlasti arvestada kliinilist pilti ja võimalikke ristreaktsioone patsiendile manustatavate ravimitega.

SA TÜK Ühendlaboris teostatakse narkootiliste ja psühhotropsete ainete analüüse ainult meditsiinilistel näidustustel. Sõltuvusaine kuritarvitamise sedastamine juriidilistel näidustustel teostatakse Eesti Kohtuekspertiisi Instituudis.

Katrin Reimand